

שׁוֹבָה יִשְׂרָאֵל

בס"ד, שב"ק פרשת ויחי י"ב טבת תשע"ב | גליון 483

מדברי מו"ר ועט"ר רבי יאשיהו יוסף פינטו שליט"א

שבת אחים גם יחד

"ולא-יכל יוסף להתאפק לכל הנצבים עליו ויתן את-קלו בְּכַי וגו'". מצאנו פעמים מספר את יוסף בוכה, גם כשדברו אליו אחיו אחרי מות יעקב אביהם, חששו שמוא ישיב להם על הרעה שעשו לו, לכן דיברו על לבו "וַיִּבֶן יוֹסֵף, גְּדֵבָנָם אֵלָיו". צריך להבין את פשר הבכיות הללו? מה מלמדת אותנו התורה בכך? וודאי שאינן בכיות פשוטות הבאות מחולשת הנפש, כי מי לנו גדול מיוסף שעמד בהצלחה בכל הנסיונות הקשים שעבר בחייו, ודאי שכעת כשעמד בתפקיד כה רם של משנה למלך מצרים שנים רבות, לא תשבר רוחו בקרבו עד שיתן קלו בבכיה סתמית. אם כן מה פשר בכיותו של יוסף?

גילו לנו חז"ל בעניין הדמעות, שיש בהן כוחות כה גדולים, עד כדי להמית ולהחיות. וכן מצאנו אצל לאה אמנו, שהיתה צריכה להנשא לעשו הרשע, כמו שאמרו כולם, הגדולה לגדול והקטנה לקטן. ויעקב שהלך לחרון לא היה דעתו להינשא אלא ברחל בתו הקטנה של לבן. אך לאה הרבתה בבכיה ובתחנונים כדי שתנצל מגורל עשו הרשע, ובכח דמעותיה הועילה שנשנתה מזולה, וזכתה להיות אשת יעקב ומהאמהות שבנו את בית ישראל, ולא עוד אלא שזכתה והקדימה את רחל בבנים.

אמרו חז"ל ששערי דמעות לא ננעלו, ותמיד פתוחים שערים אלו לקבל הדמעות, ופועלים פעולתם לחסד ולדין, וכל הגזרות הנגזרות נימוחים ונמסים למול בכיה אמיתית ודמעות של תפילה. ולכן רואה אדם לפעמים

שפתאום מתהפך עליו הגלגל לטובה והרבה ממשאלות לבו מתמלאים בהיסח הדעת, והסיבה היא, כי בכח תפילה אחת בדמעות נשברו כל החומות שנבנו ע"י העוונות, ובבת אחת עלו כל תפילותיו לפני שומע תפילה ופעלו פעולה לטובה.

לכן כשיוסף רצה להוכיח לאחיו שאינן בליבו עליהם כלל ועיקר, הוריד דמעות מעיניו הקדושות ובכה, כי אין לך הוכחה גדולה יותר מדמעותיו שהן באות מתמצית נפשו, והן יוכיחו ברורות שאין אפילו בעומק נפשו של יוסף או במסתרי לבבו שום צל ואבק של קפידה על אחיו, והנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד.

מה חשוב הוא כח האחדות, שציווה יעקב אבינו לומר ליוסף הצדיק "פה-תאמרו לְיוֹסֵף, אָנָּה שָׂא נָא פֶּשַׁע אֶחָיִךְ וְחַטָּאתֶם בְּיָדָךְ וְגָלוֹךְ", ויוסף מוחל להם בלב שלם ומוריד דמעות קדושות להוכיח את נקיון ליבו כלפיהם וטורח לנחם אותם.

מידי שנה במוצאי שבת פרשת ויחי, בפרשה שקוראים אנו על קבורת יעקב אבינו במערת המכפלה יחד עם שאר האבות הקדושים. יוצאת קהילת קודש "שובה ישראל" ותלמידיה לנסיעה השנתית אל מערת המכפלה, לתפילת רבים על קברי אבותינו הקדושים. אף השנה נצא כולנו יחד ויתקיים בנו הפסוק הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד בתפילה ותחנונים להשי"ת, ובעזרת ה' חזק ונתחזק.

דברי הימים

פורים בגדאד טז בטבת

מאז ומתמיד העיר בגדד היתה מרכז רוחני חשוב וגדול עבור היהודים.

חוסנה הרוחני של קהילה יהודית

חשובה זו השפיעה רבות על יהדות הגולה, רבנים גדולים ויודעים יצאו מתוכה. אמנם עליות ומורדות ידעו יהודי העיר בגדד ביחס השליטים אליהם, תקופות קשות עברו על הקהילה היהודית בבגדד, במיוחד בימי החלפות השלטון.

בשנת שצ"ט (1639), צר הסולטן התורכי מוראד הרביעי, על העיר בגדד שהייתה עד אז בשליטת הפרסים שהצרו את רגליהם של היהודים, ויחסם אליהם היה קשה ומחמיר מעת לעת. בשנה זו היהודים שתפו פעולה עם הסולטן התורכי, והוא מצליח בעזרתם לכבוש את העיר מיד הפרסים ומעבירה לשלטונו.

יום הצלה זה שנקבע ליום ט"ז בטבת, נקרא נחוג כ"פורים בגדד", ומנהג בני קהילת בגדד היה שאין אומרים תחנון בתפילה. בבגדד אף נהגו לחגוג "פורים שני" שחל 94 שנים מאוחר יותר מ"פורים בגדד" הראשון, בי"א באב תצ"ג (1733), נס הצלה נוסף נעשה ליהודי העיר בגדד, והצבא הפרסי נסוג מהעיר לאחר כשלונו לכובשה. יהודי העיר ניצלו שוב משלטונו של מלך פרס האכזר, וקבעו את יום פורים השני "פורים בגדאד" או "נס לבבליים", במאכל ובמשתה בסעודות הודאה, ללא נפילת אפיים בתפילה וללא הספדים לנפטרים.

אף שאין יום זה, חג כללי לכל קהילות היהודים, נחוג הוא בקהילות בבל בששון ובשמחה. כפי שנהגו בכמה מקהילות ישראל לחגוג את נס הצלתן הפרטי.

ר"ת	יציאת השבת	כניסת השבת	
18:07	17:30	16:14	ירושלים
18:03	17:31	16:28	ת"א אשדוד
18:00	17:28	16:18	חיפה
18:05	17:33	16:33	ב"ש

הנסיעה השנתית לחברון לתפילה במערת המכפלה על ציון האבות הק' במעמד האדמו"ר רבי יאשיהו פינטו שליט"א

תקיים במוצאי שבת קודש פרשת ויחי י"ב בטבת תשע"ב (07/01/12) לפרטים נוספים ולהרשמה בטל: 08-8679897

ניתן לקבל את העלון במייל מידי שבוע, ואת דבר התורה היומי מהאדמו"ר רבי יאשיהו פינטו שליט"א לאחר הרשמה במייל: info@shoovaisrael.com

מה יתרון לאדם בכל עמלו

"ויקרבו ימי ישראל למות", ובמדרש רבה אמרו, כתיב "כי גר אנכי עמך תושב ככל אבותי", כי גרים אנונו לפניך כצל ימינו על הארץ. הרי, שחיינו של האדם בעוה"ז נמשלו כצל עובר. וכן ידוע מאמר חז"ל, שהעולם הזה דומה לפרוזדור שמוביל להכנס דרכו לטרקלין שהוא העולם הבא. ובכדי להכנס לטרקלין להיכל העולם בעולם הבא, יש לאדם לתקן עצמו בעולם הזה בתשובה ומעשים טובים. ולא יפנה את לבבו אחר תענוגי עולם הזה כי הבל המה, ולא יבזבז את זמנו בבניית דירת ארעי בעולם הזה. כי תכלית האדם היא להגיע לעולם הבא ושם יקבל שכר על כל מה שעמל בעולם הזה.

ואומר החכם מכל אדם "מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול תחת השמש", ויש לשאול, הרי גם את עמל המצוות ולימוד התורה עומל האדם תחת השמש, א"כ האם אין יתרון ללימוד התורה בעולם הזה? אלא, הרי לא אמר שלמה המלך מה יתרון לאדם בכל העמל, אלא בכל עמלו, שמשמע בעמלו המיוחד לגופו. דהיינו, עסקי העולם הזה שהם תחת השמש, בזה אין לאדם יתרון. אך בעסק התורה שהיא למעלה מן השמש, ונבראה קודם השמש, בזה ודאי שיש יתרון.

ולכך לא יתעצל האדם בעולם הזה לעמול בעמל התורה והמצוות, ויתעסק בעסקי העולם הזה רק כדי לקיים עצמו, כי לא ניתן לעמול ולהוסיף מצוות ועמל התורה בעולם הבא. ולמעלה מן השמש הוא, לשלם שכר למי שעמל תחת השמש בעולם הזה. (כסף נבחר)

הנוך לנער

מעשה אבות סימן לבנים

סיפר אחד מגדולי המחנכים בדורנו, ששמע אם אחת שצועקת על ילדיה: "כמה פעמים אמרתי לכם לא לצעוק"...

אנו רוצים לחנך את ילדינו למידות טובות, ליושר, להנהגה נכונה, להבנה. לא נוכל להציג בפני הילד, ולחנך אותו בדיבורים בלבד. הילדים בבית חשים את הוריהם וקולטים את הנימונים הדקים ביותר של התנהגותם. למרות שההורים חושבים שהם לא מורגשים. אך הילדים יודעים היטב, האם זוהי התנהגותם האמיתית של ההורים, או רק דיבור והתנהגות מן השפה ולחוץ. נשים אל ליבנו כיצד אנו מתנהגים בבית ליד ילדינו. אם אנו צועקים וכועסים בבית, הילד קולט זאת. אם לא מדברים אמת, אם האב אומר לאם לומר שהוא לא בבית, או אם מבטיחים לילד שוב ושוב ולא מקיימים, כך הילד לומד לשקר. אם לא מכבדים אחד את השני, ברבות הימים הילד יפסיק לכבד אף את הוריו.

ומגד, אם תהיה עדינות וכבוד בהתנהגות בבית, אם תורעף על הילד אהבה, והאווירה בבית תהיה חיובית, גם הילד ילמד להרעיף אהבה לאחיו הצעירים, ואף להוריו. אם תהיה הקפדה על דיבור אמת, והקפדה בכבוד תלמידי חכמים, בכבוד בית הכנסת, והילד לא רק ישמע זאת אלא גם ינשום זאת באוויר בבית, כך אף הוא ינהג בעצמו. הדבר נכון אף בתעסוקה ותחביבים, אם ההורים אוהבים ללמוד ולקרוא, אף בניהם כשיגדלו ירצו לקרוא, ללמוד ולהתקדם.

התנהגות הילדים ועיצוב אישיותם, מוכרעת ברובה על פי התנהגות ההורים בעצמם. כפי שאמרו חז"ל: "שותא דינוקא בשוקא דאבוה ודאימיה". לכן הדבר מחייב מאד, משום שכדי להוות דוגמא אישית טובה לילד, על ההורים להיות מחונכים בעצמם. או לכל הפחות שואפים להיות מחונכים ועושים בשביל מטרה זו כל שביכולתם.

מסופר על אב נרגש, לילד בן שלוש, שחפץ היה לתת לילדו חינוך טוב, בא אל החפץ חיים ושאל אותו, ממתי צריך להתחיל לחנך את הילד? ענה לו החפץ חיים שכבר איחר את המועד. התפלא האב הצעיר מאד, הן ילדו עדיין קטן. המשין החפץ חיים ואמר: "את החינוך הייתי צריך להתחיל בך עצמך, לפני עשרים שנה, בעודך ילד".

אכן, אם נשכיל להנהיג בבינתנו הנהגה ראויה של כבוד ואחווה הדדית, אהבה ושלום, אין ספק שיהיה זה בית שנעים לחיות בו, והילדים יספגו אל קירבם את ריחו של הבית והנהגותיו, וברבות הימים כשיקימו את ביתם, יהיה ביתם מבוסס על מידות טובות והנהגות נכונות, ויהיה עבורם נקודת פתיחה טובה, להמשיך חייהם ולגידול בניהם שלה.

בראיות

כָּן יִבְרַךְ יִשְׂרָאֵל לְאִמּוֹ יִשְׁמַךְ אֱלֹהִים פְּאֶפְרַיִם וְקַנְיָזָה וְיִשָּׁם אֶת-אֶפְרַיִם לְפָנֵי מְנַשֶּׁה (בראשית מו, כ)

מדוע בחר יעקב אבינו לברך את בני ישראל דוקא באפרים ומנשה ולא בשני שבטים אחרים?

מבאר בעל 'אגרא דכלה', ללמדנו יסוד גדול בתורה כולה, והוא, שלא יתגאה אדם על חברו ולא יקנא בו. משראה יעקב אבינו, כי למרות ששיכל את ידיו והקדים את אפרים הצעיר לפני מנשה הבכור, בכל זאת לא התגאה מנשה על אפרים, ולא התמלא לבו של אפרים קנאה על מנשה, כי אם נשארו שניהם כמקודם – ולכך אמר, שיהיו כל בני ישראל כמותם, ללא גאווה וללא קנאה.

ומה שממשיך הכתוב "וישם את אפרים לפני מנשה", פירושו על הברכה: "ישמך אלהים כאפרים וכמנשה". לפיכך יהיו ישראל מתברכים בהם, משום שעל אף אשר "וישם את אפרים לפני מנשה" לא השפיע על שניהם הדבר לרעה, מה שלדאבון לב לא היה אצל שאר האחים – "ויקנאו בו אחיו"...

בן פרת יוסף בן פרת עלי-עין (בראשית מט, כב)

"דלא שלטא ביה עינא בישא, דכתיב בן פורת יוסף בן פורת עלי עין... עין שלא רצתה לזון ממה שאינו שלו אין הרע שולטת בו" (ברכות כא)

ומה אשם אדם אשר מתוך קנאה מביט בו חברו רעה ומזיק לו? אלא, מבאר רבי אליהו דסלר, כיון שבמידה מסויימת גרם אותו אדם שחברו יקנא בו, לכן מידת הדין פוגעת בו. שהרי מי שכל ימיו נותן ולא נוטל, ולא חפץ שיעריכו בני אדם את אשר לו, אין בני אדם מקנאים בו. זהו שאמרו חז"ל "עין שלא רצתה לזון ממה שאינו שלו, אין הרע שולטת בו", לא חפץ היה יוסף להנות ממה שאינו שלו, לא שלט בו הרע.

וזהו שדרשו על הפסוק "וידגו לרוב בקרב הארץ", מה דגים שבים, המים מוכסים עליהם, ואין הרע שולטת בהם, אף זרעו של יוסף – כי אכן דגים מוכסים

מן העין, וגם חיים במים ללא תחרות עם יושבי היבשה. ללמדך, שמי שחי סמוי מן העין, וגם שאיפותיו באות לא מתוך תחרות עם חבריו, אינו מעורר קנאה כלל, ולכן עין הרע לא פוגעת בו. לא כן, זהו המחציץ את עושרו, ומראה לעיני כל את כוחו ומעלותיו, בזה הוא עצמו נותן את כוחותיו שלו שיהיו פגיעים בפני נזקה של עין הרע.

וְעַתָּה אֵל תִּירָאוּ אֲנֹכִי אֲכַלְכֵּל אֶתְכֶם וְאֵת טַפְּכֶם וְנַחַם אוֹתְם וְיִדְבֵר עַל לֶבָם" (בראשית נ, כא)

בחלומי של פרעה הראו לו שבע שנות רעב, ולמרות זאת כאשר ירד יעקב מצרימה הסתיימו בזכותו שנות הרעב, ואמרו חז"ל שכאשר נכנס יעקב לפני פרעה בירכו שיהיה הנילוס עולה בכל פעם שיבוא פרעה אליו, ובעטיה של ברכה זו הסתיימה לה תקופת הרעב, שכן פרעה יצא היה אל הנילוס, והוא עלה והשקה את כל שדותיהם של המצרים, ויכלו הם לשוב ולגדל מפרי האדמה.

ולכאורה יש לתמוה: מה עלה בגורלו של חלום פרעה? והרי פתרונו של יוסף הצדיק היה על שבע שנות רעב, בעוד שלמעשה לא היו יותר משנתיים רעב?

ונראה לתרץ על הפסוק (תהלים עו, ט) "משמים השמעת דין ארץ יראה ושקטה", כי הנה לפעמים גוזר הקב"ה גזירה על יושבי תבל, וכאשר נודע לבני האדם על הגזירה הממשמשת ובאה עליהם – הם פוחדים ויראים ממנה, ופחד זה לא היה כלול בגזירה האמורה, ומכיון שאין לאדם סבל וצער בחינם – הרי דוקא בעטיו של פחד זה מתבטלת לעיתים הגזירה הרעה, אין צורך שתתקיים בפועל אלא די פחד שגרמה לבני האדם ששמעו עליה. וכך יתבאר הפסוק: "משמים השמעת דין" – הקב"ה גוזר דין, "ארץ יראה" – ויושבי הארץ שומעים על כך ויראים, "ושקטה" – ובשל פחד זה כבר אין צורך לממש את הגזירה... וכן גם בעניינינו: כאשר שמעו יושבי מצרים שעתיד לבוא עליהם רעב של שבע שנים – פחדו עד מאד, ובשל פחדם זה לא היה צורך לממש את דבר הגזירה בשבע שנות רעב, די היה בשנתיים...

שבע שנים – פחדו עד מאד, ובשל פחדם זה לא היה צורך לממש את דבר הגזירה בשבע שנות רעב, די היה בשנתיים... (תורת יאשיהו, בראשית)

גלגל הימים

מעשה בצייר גדול שחפץ לצייר בקולמוסו על גבי גיליון אחד, יחד עשיר ואביון, זה לצד זה. עלה אל ביתו של עשיר נגיד לעמו, ושרטט את דיוקנו על גבי חצי אחד של הגיליון. אחר לקח הגיליון והלך לחפש לו הלך עני לצייר את תמונתו בחצי השני. ויפן כה וכה ולא מצא את מבוקשו. יצאו ימים מרובים, ופעם אחת בהיותו מהלך בדרך, נגלה לעינו נווד עלוב ומסכן, לבוש קרעים וסחבות וכל כולו אומר אומללות. עצרו לרגעים מספר ברשותו, הושיבו על גבי כיסא, ומיהר להנציח את תוארו העלוב על המחצית הריקה של הגיליון. עם סיימו, הישיר אליו באחת העני את מבטו, ועל שפתותיו נתלתה בת-שחוק רבת משמעות. תמה הצייר, לחיוך מה זו עושה? השיבו המסכן: שני האנשים המצוירים בגיליון, הם אדם אחד! הא כיצד? – תמה הצייר ולא ירד לסוף דעתו. התנדב העני להסביר: העשיר המצויר בחצי הדף הוא אני בעצמי טרם נתהפך עלי הגלגל והפסדתי אל רכושי...

זה כלל גדול, ישים האדם כל העת לנגד עיניו, כי כל רע יכול להתהפך לטוב, ה' ממית ומחיה, מוריד שאול ויעל, ה' מוריש ומעשיר, משפיל אף מרומם, ולעולם אל ימנע עצמו מן הרחמים והביטחון בבורא העולמים.

כשרות המאכלים

אי"ה בתקופה הקרובה נעסוק בכשרות המאכלים והמטבח היהודי. עם ישראל מתייחד מכל העמים בהקפדתו המיוחדת על כשרות המאכלים. ההקפדה על הכשרות נובעת מציוי ה' יתברך, וכמה טעמים והסברים לדבר. ידוע שהמזון מעמיד ומחיה את כל מערכות הגוף ונותן לו כח קיום, לכן כאשר מתמזג המזון עם האדם והופך להיות חלק ממנו, לכן משפיע הוא על נפשו השפעה גדולה.

חז"ל במסכת יומא (לט') אף הדגישו את פעולתם השלילית של המאכלות האסורים, "עבירה מטמטמת ליבו של אדם, שנאמר "ולא תטמאו בהם ונטמתם בם", אל תקרי ונטמתם אלא ונטמתם". המאכלות האסורות מכניסות טומאה בליבו של אדם ואוטמות אותו וגורמות לירידה רוחנית ולהחלשות בעבודת ה'.

בספר החינוך מובא (מצוות קמז, קנד) "...כי לפי כל המאכלים יתפעל גופו בבריאיות או בחולי, על כן היה מחסדי האל הגדולים עלינו אנחנו עמו אשר בהר, והרחיק ממנו כל מאכל מזיק אל הגוף". "ועל כן הרחיקנו מהם (מהמאכלים האסורים) למען יפעלו הנפשות פעולתן, ולא ינעלו דלת בפניהם רוע מזג הגופות וטמטום הלבבות".

חשוב להזהיר אף את הקטנים להקפיד ולקנות מוצרי מזון המסומנים בכשרות מוכרת ומוסמכת. יש להמנע מלהסתמך על שלט כללי, או עדותו של המוכר, אלא אם כן הוא ידוע כירא שמים הנאמן על הכשרות. באולמות אירועים, מסעדות ובתי מלון, יש לוודא הימצאות משגיח ירא שמים או תעודת כשרות ברת תקופה.

כאשר מתארחים בבית קרובי משפחה ובכלל זה בית ההורים, חובת להקפיד על אכילה כשרה, כאשר במקום האירוח עדיין אין מקפידים על כשרות המאכלים כהלכתה, חובה להתיעץ עם מורה הוראה כיצד להתנהג על מנת שלא יבואו חלילה לידי מחלוקת או שנאה.

המקבל או רוכש בטעות מאכל שאינו כשר יכול למוכרו או לתתו לגוי אך לא כטובת הנאה, במידה ואין באפשרותו, רשאי להשליכו ואין בזה איסור "בל תשחית".

לאורם נלך

ר' יעקב ב"ר זאב קראנץ זצוק"ל - המגיד מדובנא - י"ז בטבת תקס"ה

התפלא המגיד מנין יודעים כולם על הגעתו, הרי לא הודיע לאדם על דבר בואו. אך מיד הבין בפקחותו הרבה שיש דברים בגו, וככל הנראה יש מישהו שמחתזה אליו. הלך רבי יעקב גם הוא אל בית הכנסת המרכזי, וישב בין קהל השומעים כשהוא מאזין לדרשתו של המגיד המתחזה, הלה דורש ומעביה למאזינים את מיטב משלי המגיד כשהוא אומר ודורשם בשמו, ולפתע מתרומם המגיד "האמיתי" ובעוז רוחו אומר, מתחזה אתה, אינך המגיד מדובנא!

הקהל עמד משתומם מול המתחזה הבלתי מובן, מהומה גדולה קמה בבית הכנסת, אין הקהל מכיר את פניו של רבי יעקב, הן עיתונים לא היו בזמנם ומעולם לא ראו את תמונתו, ולא הכירו את הדרת פניו. וכיצד ידעו להבחין ולדעת מי המגיד האמיתי? קמו הגבאים והחליטו לערוך מבחן לשני המגידיים, יבחרו פסוק מהפרשה, ומי שידע לפרש את הפסוק בטוב טעם כדרכו של המגיד, ידעו כי הוא המגיד האמיתי. כמובן שרבי יעקב המגיד מדובנא האמיתי הצליח על אתר להסביר את הפסוק במתק לשונו וברעיונותיו הבהירים תוך שילוב משלים נפלאים, ואילו המגיד המתחזה שלא התכונן לדרוש על אותו פסוק, גימגם במבוכה והוא סולק בבושת פנים.

בי"ז בטבת תקס"ה נפטר המגיד, בעיר זמושט, כשהוא בן ששים וחמש שנים בלבד.

רבי יעקב קראנץ זצ"ל, נולד לאביו רבי זאב, בשנת תק"א בעירה זיטל הסמוכה לוילנא, באותה עיירה שבה נולד כמאה שנה אחר כך, החפץ חיים. בגיל י"ח שנים נסע לעיר מעזריטש, שם למד בביהמ"ד והחל לדרוש בפני הבאים בתורה ובמוסר. לימים אף החל לדרוש בציבור ועבר בין העיירות והקהילות היהודיות כשהוא מטיף בנועם לשונו לחיזוק בשמירת התורה. בעיר דובנא שהה י"ח שנים, ומכאן התפרסם בשם "המגיד מדובנא".

רבי יעקב נמנה על תלמידי הגאון מוילנא זצוק"ל וזכה לשמשו בתקופות שונות בחייו, הגאון מוילנא עודד את רבי יעקב להשתמש בכשרונו כדרשן. הוא חיבבו מאד, ולעת זקנותו של הגאון מוילנא, כשנפל למשכב וקשה היה עליו הלימוד בעיון, כתב למגיד והזמינו אליו שיבוא להשמיע לו דברי תוכחה, לדרוש לו ממשליו ולהשתעשע באמרותיו.

מסופר שבערב שבת אחת, רבי יעקב מיהר לצאת בהחבא ממקום מושבו, רצונו היה באותו ערב שבת להתבודד עם קונו ולקבל את השבת תוך התייחדות עם טבע הבריאה, הוא שם את פעמיו לעיירה אחרת בה לא מכירים אותו. אך התפלא לראות שכל בני העיירה נוהרים לבית הכנסת המרכזי. בתשובה לשאלתו נענה: שהמגיד מדובנא הגיע לדרוש בעיר, וכולם באים לשמוע את נועם אמרותיו.

מאפילה לאורה

בתי האבן העתיקים המעוטרים בגגות אדומים של הבירה הצ'כית פראג, נראו זוהרים מתמיד באור החמה השוקעת אל מעבר נהר הוולטאבה, תחושה חגיגית עמדה באויר. שממה רוחנית ידעה העיר פראג, מזה שנים ארוכות שקשה למצוא בה מניין יהודי. העיר הידועה בה ישב על כס רבנותה המהר"ל הקדוש מפראג לפני 400 שנה, כמו ציפתה לעת הזאת. נראה כי אור מיוחד מאיר את הרחובות העתיקים עת עברה בהם התהלוכה המיוחדת, הנושאת ספר תורה שנכתב במיוחד לחנוכת בית הכנסת החדש ובית המדרש של קהילת קודש "שובה ישראל".

התרגשות מיוחדת נישאה באויר עת עבר האדמו"ר רבי יאשיהו פינטו שליט"א, והגיע לפתח בית הכנסת החדש, ברחוב דלואה 26 במרכז העיר פראג, הממוקם במרחק הליכה מקברו של המהר"ל, מוקף הוא בבני עליה מהישיבה הקדושה ומבאי ויושבי העיר שקידמו את פניו. התזמורת החלה בשירת 'מים על ימי מלך תוספי', אוירה של קדושה ושמחה מיוחדת אפפה את כולם. לא לחינם נקבע יום חנוכת בית הכנסת לאחד מימי חג חנוכת המזבח, נר שני של החנוכה תשע"ב. בימי חנוכה וחניון אלו זכינו לחנוך עוד היכל קודש, המצטרף לבתי המדרש הרבים הפזורים ברחבי העולם, של קהילת קודש "שובה ישראל", בהנהגתו של האדמו"ר שליט"א. הבאים בשערי ההיכל בית הכנסת המפואר של בית המדרש בפראג,

עומדים מתפעלים ונפעמים מהתכנון המוקפד, והעיצוב החדש בבחינת 'זה אלי ואנוהו'. המפעל העצום הזה תוכנן בקפידה והוקם ברוב פאר, ע"י ר' יצחק לוי הי"ו ור' אלון המאירי הי"ו, שלקחו על עצמם למטרה קדושה לפאר ולרומם את בית ה'.

ההתרגשות גאתה כאשר האדמו"ר שליט"א עמד לקבוע את המזוזה בפתח בית המדרש, הברכה נאמרה מפיו בכונה ובמתינות, ופניו הפיקו אור יקרות משמחה של מצוה.

שמחה גדולה הייתה, כאשר מאות האורחים, שהגיעו מארץ ישראל ומרחבי העולם, עמדו להשלים את כתיבת ספר התורה, היריעות המהודרות נפרסו, ובמעמד מיוחד הושלמה כתיבת האותיות האחרונות, בהתרגשות גדולה הוכנס ספר התורה להיכל. והכל עמדו בהדרת כבוד לשמוע מדברי תורתו של האדמו"ר שליט"א. לא במהרה תתפוגג מן המקום אוירת הקדושה והשמחה שהיתה באותו ערב קדוש, קול התורה של אברכי ובחורי הישיבה ימשיך ויהדהד בבית המדרש בכל ימות השנה. לצופה מן הצד נראה כי גם ברחובות הסמוכים חשים שמשוהו השתנה במרכז העיר, השכנים הגויים מביטים במבט הערכה כל אימת שחולפים הם מול פתח הבנין.

בעזרת הבורא יתברך, ילמדו בחורי החמד בבית המדרש ומניין יהודי יהיה לראשונה, בימי חול ובשבתות, באופן קבוע בבית הכנסת, ליהודי המגיע להתארח בבירת צ'כיה, יהיה מעתה מקום של קדושה להתארח בו, בימי שגררה של חול, ואף בשבתות קודש והחגים.

קשת גוונים

"ועיני ישראל כבדו מזוקן" מסופר בפרשתנו, כבדות הראיה מתגברת לרוב בגיל הזקנה, ומשמשת כתמורוד אזהרה לקראת המפגש עם עולם הבא. חוש הראיה חשוב עד למאוד, אולי החשוב ביותר מכל שאר החושים, עד שאמרו חכמים שסומא נחשב כמת. באמצעות העיניים אנו יכולים להבחין בין צבעים וגוונים שונים, ולחוות את עולמו המופלא של הבורא. אחת מברכות ההבדלה היא "בורא מאורי האש", נוהגים להביט בצפורני הידים לאחר הברכה, כאשר אור נר ההבדלה מסייע לנו להבחין בהבדל שבין גוון הציפורן לגוון של עור האצבע. בברכה זו אנו מודים לה' על האור והכוחות המיוחדים הטמונים בו, כאשר ההבדלה מחלקת ומבדילה בין יום השבת לימי החול שבהם מותר לנו להדליק אש ולהעלות אור. האור עוזר לנו לראות ולהבחין בעצמים, אך גם בהבדלים שבין הצבעים. ולכן בחושך לא ניתן להבחין בין הצבעים השונים. מכאן שהאור משפיע על תחושת הצבע שהאדם רואה. דבר נוסף חשוב הגורם לראיית קשת גוונים רחבה, הינו ההבדל הפיזיקלי בין העצמים השונים. קרינת האור הנפלטת מכל מקור אור, נפלטת באורכי גל שונים, העצם קולט את אורכי הגל השונים בהתאם להרכבו הפיזיקלי, ופולט את יתר הגלים, התחושה שאנו רואים בעין מושפעת מאורכי גלי האור הנפלטים מן העצמים, וגורמים לנו לתחושת צבע שונה. גלי האור השונים עוברים דרך חיישני האור שברשתית העין, הנקראים קנים ומדוכים. הקנים רגישים לעוצמה נמוכה של אור. המדוכים רגישים לקליטת

קרינת האור באורכי גלים שונים. קיימים שלושה סוגי מדוכים, יש מדוכים הרגישים לקרינה ארוכת גל שהוא האור האדום, יש מדוכים הרגישים לקרינה קצרת גל שהוא האור הכחול. ויש הרגישים לקרינה בעלת אורכי גל בינוניים שהוא האור הירוק. בכל עת שאלומת אור חודרת לעין ופוגעת במדוכים, רק המדוכים הרגישים לתחום הקרינה שבאלומה יגיבו. לעיתים מגיבים כל המדוכים אך כל אחד בעוצמה שונה. התגובה של החיישנים עוברת מתאי הרשתית, דרך עצב הראיה אל המוח. לאחר עיבוד המידע, המגיע מכל החיישנים שהגיבו, אנו "רואים" צבע. כיצד אם כן שלשה סוגים של חיישני צבע מאפשרים לראות מספר רב של גוונים? בכל פעם שאלומת אור חודרת לעיניים ופוגעת במדוכים, רק המדוכים, הרגישים לתחום הקרינה שבאלומה, מגיבים. לעתים קרובות מגיבים כל סוגי המדוכים, אך כל אחד מהם מגיב בעוצמה שונה מספר הצירופים האפשריים של שלושת סוגי המדוכים, היכולים להגיב בעוצמות שונות, הוא רב! צירופים שונים אלה מאפשרים לנו להבחין בכל קשת גווני הצבע השונים. אדם שראייתו תקינה יכול להבחין בלמעלה ממיליון גוונים שונים של צבע! בורא העולם חנן אותנו בשתי עיניים שפועלות כמצלמות משוכללות ביותר ובאיכות גבוהה שלא נמצאת כמותה בידי מעשי אדם. רק ההרגל מקהה את תחושת הערכה וההתפעלות מהמתנות הנפלאות שקיבלנו. אכן נברך כל בוקר בכוונה יתירה, ברוך אתה ה' – פוקח עורים!

08.852.0.852 אקאב